

Environmentální předvolební anketa OTÁZKY

1. Mezi rezonující témata letošních voleb se řadí např. krize dostupného bydlení, státní dluh či důchodová reforma. Jakou prioritu pro vás mezi těmito tématy má téma životního prostředí a udržitelnosti? Je to naprostá nutnost, které by se ostatní věci měly podřídit, jeden z mnoha problémů, který budete řešit, nebo téma, které se nemusí v zásadě řešit, taková třešnička na dortu?

Dostupné bydlení je pro nás jednou z priorit, už toto volební období jsme ho řešili, kdy návrh na řešení předložil náš poslanec a starosta města Náchod Jan Birke. Také důchodová reforma je pro naši stranu velmi důležitá, Jana Maláčová předložila z pozice Ministryně práce a sociálních věcí návrh na spravedlivou důchodovou reformu. Oboje chceme dotáhnout do konce a je to pro nás naprostá nutnost. Lidé mají mít právo na dostupné bydlení a na spravedlivý důchod, když celý život pracovali.

Životní prostředí a jeho udržitelnost je pro nás ale také jeden z problémů, kterému je potřeba věnovat pozornost a řešit ho, platí, že čím dřív, tím lépe a efektivněji se problém bude moci řešit. Klimatická krize představuje jednu z hlavních výzev, před kterou naše společnost stojí a která ohrožuje nás všechny. Oteplování a změny klimatu navíc budou mít nerovnoměrný dopad na lidi a může vést k prohlubování existujících ekonomických a sociálních problémů. Klimatické změny proto musíme a bereme skutečně vážně a musíme udělat maximum proto, abychom jim pokud možno předcházeli, ale současně se na jejich dopad připravili a přizpůsobili se. Jedním z hlavních cílů pro sociální demokracii je minimalizovat vliv na klimatické krize na nejvíce zranitelné skupiny obyvatel, které budou nejméně připravené se na změny adaptovat a nést s nimi spojené náklady.

2. Jaký energetický mix ČR byste chtěli prosadit v roce 2030 a v r. 2050?

Spalování uhlí ve velkých zdrojích rychle končí, velké změny lze čekat ještě do roku 2030.

Česko musí být na tuto skutečnost připravené. Do konce roku 2021 proto připravíme strategii útlumu uhlí včetně řešení jeho sociálních a ekologických dopadů. Zavedeme výsluhy pro zaměstnance dolů a uhelných elektráren, kteří by přišli o práci v důsledku útlumu

těžby uhlí.

Budeme podporovat projekty v oblasti dekarbonizace hospodářské diverzifikace regionů postižených útlumem těžby uhlí. Nastavíme správný energetický mix tak, aby ČR zůstala soběstačná ve výrobě energie, ale nebyla závislá na spalování tuhých a tekutých fosilních paliv, snižování znečištění ovzduší, vodních zdrojů a půdy. K tomu maximálně využijeme 150 mld. Kč z tzv. Modernizačního fondu do roku 2030 na budování obnovitelných zdrojů, modernizaci a výstavbu tepláren a snižování energetické náročnosti všech sektorů.

3. Čím se v energetickém mixu ČR nahradí uhlí, které se chystáme omezit? Úspory energie, obnovitelné zdroje, jaderná energetika, uhlí, nebo budeme energii dokupovat?

Přechod k udržitelnému hospodářství musí začít v oblasti energetiky. Nastavíme správný energetický mix tak, aby ČR zůstala soběstačná ve výrobě elektřiny, ale nebyla závislá na spalování tuhých a tekutých fosilních paliv, snižování znečištění ovzduší, vodních zdrojů a půdy. K tomu maximálně využijeme 150 mld. Kč z tzv. Modernizačního fondu do roku 2030 na budování obnovitelných zdrojů, modernizaci a výstavbu tepláren a snižování energetické náročnosti všech sektorů.

Útlum spalování uhlí pro výrobu elektrické energie a tepla pro domácnosti musí být provázen promyšlenou strategií státu. Nesmí dojít k sociálním dopadům na občany, ani k ekonomickým tlakům na firemní sféru a zaměstnanost. Proto je důležité používat selský rozum a včas se na postupné snižování podílu uhlí připravit. Z těchto důvodů prosazujeme moderní aktualizaci Státní energetické koncepce.

4. Jak se budou řešit případné energetické výpadky v Česku (jako např. ve Švédsku)?

V Česku může dojít k výpadku elektrické energie pouze z důvodu přetoku, případně zásadního nedostatku v Německu. Tedy nikoliv z důvodu nedostatku výroby a dodávky. Pokud bude dostavěn další blok v Dukovanech, zvýší se podíl obnovitelných zdrojů, budeme realizovat energetické úspory a chytrou lokální energetiku, nebudeme mít s výpadky dodávek elektrické energie problém.

5. Jak byste řešili problém, kdy znečišťovatelé či výrobci energie přesunou transformační náklady na koncového spotřebitele, kterým v některých případech hrozí tzv. energetická chudoba?

Potřebujeme mít novou detailní Státní energetickou koncepci, která bude krok za krokem, bez ideologií a s rozumem, řešit transformaci energetiky. Nemůžeme dopustit energetickou chudobu ani zásah do konkurenceschopnosti firem.

6. Jak se stavíte k IPCC a dodržení Pařížské dohody? Např. jestli chcete zabránit jejímu současnému nedodržování na mezinárodní úrovni, či jestli máte vymyšlené konkrétní kroky pro Česko.

Globální změna klimatu je fakt, se kterým prostě musíme něco dělat. Ostatně i v Česku už se projevuje – příkladem mohou být dlouhodobá sucha a srážky ve formě obrovských úhrnů doprovázené bleskovými povodněmi, nebo nedávne tornádo na Hodonínsku. Takže opatření proti změně klimatu jsou nutná, abychom mohli našim potomkům předat zemi, ve které lze normálně žít. Enviromentální tranzice však musí být provázena podporou ekonomické tranzice tak, aby tento přechod nedopadl negativně na lidi s nízkými a středními příjmy, ale byl spíš přirozenou obměnou bez sociálních otřesů. Vně hranic EU můžeme tlačit např. opatřeními ve formě carbon a social borders, která by státy třetího světa na jedné straně nutila dodržovat základní ekologické a pracovněprávní principy a na druhou stranu by chránila pracovní místa ve státech EU.

Ochrana přírody nemůže být jen lokální, bez společné globální akce neubráníme devastujícím změnám klimatu. Jasně podporujeme mezinárodní dohody o zamezování globálních změn klimatu a podporujeme zavedení globálních uhlíkových hranic. Zelenou dohodu pro Evropu vidíme jako příležitost, ovšem za předpokladu, že nepovede k zadlužení EU na finančních trzích, devastaci evropského průmyslu či pracovních míst a pokud nebude podporou ochrany přírody maskovat dotování zemního plynu.

7. Hodláte činit nějaké symbolické kroky k ochraně životního prostředí (např. že by poslanci nelétali na schůzky po Evropě letadlem)?

Určitě platí, že jakýkoliv krok, byť do značné míry symbolický, je lepší než nic. Říkáme, že státní a veřejná sféra musí jít příkladem, jako ve všem by politici měli jít svým občanům příkladem.

9. Jak chcete vyřešit problém sucha v Česku, jak jej popisuje např.

<https://www.intersucho.cz/?>

Klíčem ke zdravé krajině je kvalitní půda. Sucho, povodně, eroze zemědělské půdy a snižování úrodnosti – tomu všemu můžeme zabránit, když budeme efektivně zadržovat vodu v naší krajině. Zvýšíme proto podíl ekologického zemědělství na 25 % do roku 2030 (z toho polovina na orné půdě). Omezíme plochu monokultur na maximálně 20 ha nebo vymežíme 10% podíl přírodních prvků na zemědělských plochách do roku 2030.

Připravíme investiční plán obnovy krajiny, který povede k návratu struktury krajiny do původní podoby před jejím zdevastováním průmyslovým zemědělstvím. Do roku 2025 tak do krajiny vrátíme tisíce rybníků, tůní a mokřadů, využijeme stávající meliorace k zadržení vody, vytvoříme stovky kilometrů mezí a vodním tokům vrátíme jejich přirozená meandrovaná koryta. Tento investiční program zároveň přinese tisíce pracovních míst rozložených v regionech.

Po nástupu do funkce ministr Toman /ČSSD/ slíbil, že každý den v průměru vybudujeme nebo opravíme jeden rybník. Heslo „Co den, to rybník“ jsme splnili. V roce 2019 vzniklo nebo se upravilo 387 rybníků, v loňském roce to bylo 372 nových rybníků a v letošním by to mělo být přes 400 rybníků.

V této důležité aktivitě chceme pokračovat i v budoucnu, připravený dotační program počítá s tím, že do roku 2030 podpoříme opravu či stavbu až 2 600 rybníků.

Prosadili jsme také změnu legislativy, aby bylo snazší postavit rybník na vlastním pozemku. Nyní stačí u rybníku s výškou hráze do 2 ha s výškou hráze do 2,5 m tzv. ohlášení.

Začali jsme propojovat vodárenské soustavy, prvních sedm projektů za necelých 500 mil. Kč zlepšilo zásobování pitnou vodou pro 1,5 milionu obyvatel. Do roku 2025 je v programu připraveno 4,4 mld. Kč.

Připravili a prosadili jsme také novelu vodního zákona. Tzv. suchá hlava v tomto zákoně dlouho chyběla, jejím cílem je efektivní zvládnání sucha a stavu nedostatku vody.

10. Plánujete nějakým způsobem podpořit elektromobilitu? Např. dotacemi na výzkum baterií nebo zákazem prodeje aut se spalovacími motory (např. v Británii je tento zákaz od r. 2030).

Státní a veřejná sféra musí jít příkladem. Hlavně v zavádění ekologické dopravy, energetických úspor a investic do lokálních obnovitelných zdrojů

11. Plánujete redukci uhlíkové stopy státních úřadů a institucí? Např. tím, že by instituce měly povinnost kupovat energii jen z obnovitelných zdrojů, či že by jídelny měly povinnost zařazení alespoň jednoho vegetariánského jídla do menu.

12. Jak/jestli chcete podpořit udržitelné zemědělství a malé hospodáře? Jak chcete podpořit spotřebu regionálních surovin?

Malé zemědělce podpoříme tzv. redistributivní platbou, při které malí zemědělci dostávají na první hektary výrazně vyšší platbu na úkor velkých zemědělských podniků. Současně nebudeme muset povinně zavádět zastropování, které by české zemědělství výrazně poškodilo.

Důležité pro ČSSD je, že se nám podařilo zachovat současnou úroveň podpory na citlivé sektory, jako jsou například ovoce, zelenina nebo chmel.

13. Jaké kroky byste chtěli podniknout ke zmenšení uhlíkové stopy na unijní úrovni? Např. zavedení rychlodrah pro omezení vnitrostátních letů či omezení celkové produkce CO₂.

Za ideální lze považovat uvolnění masivních investic do předem definovaných projektů, které jsou navrhovány a kontrolovány jak na úrovni Bruselu tak vládami jednotlivých členských států. Rozvoj veřejné dopravy, elektromobility či vodíkové elektromobility, jaderné zdroje a další investice sem rozhodně patří. Klíčové je, aby se na těchto investicích podílel i český průmysl.

14. Řeší současný systém emisních povolenek dostatečně problém průmyslového znečištění? Pokud ne, jakým způsobem byste předvídatelně a postupně tlačili/motivovali podnikatele k transformaci jejich podniků tak, aby splňovaly emisní závazky dané Pařížskou klimatickou dohodou?

Obecně je to jedna z cest. Nicméně drastický nárůst cen emisních povolenek bude v zemích závislých v dodávkách tepla na CZT (mezi ně Česko patří) působit obrovské sociální problémy. Celý systém je proto nutné doplnit masivní podporou přechodu zdrojů ze spalování fosilních paliv na jiné zdroje. A to stejné platí o výrobě elektřiny.

15. Myslíte si, že HDP je dobrý ukazatel ke sledování obecného pokroku naší země? Neměla by vláda raději sledovat jiné indexy jako např. HDI (human development index) či GPI (genuine progress indicator)?

HDP je pouze jedním z ukazatelů, který sám o sobě nic nevyovídá o bohatství země. Každá země je tak bohatá, jak bohatí jsou nejchudší lidé v ní. Bez doplnění o sledování HDI, který považuji za podstatně důležitější informaci o bohatství a pokroku země, HDP samo o sobě neříká téměř nic.